

OSRODEK
DOKUMENTACJI
ZABYTEKOW
WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKOW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

W

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z Nr

6634

1. Obiekt

KAMIENICA

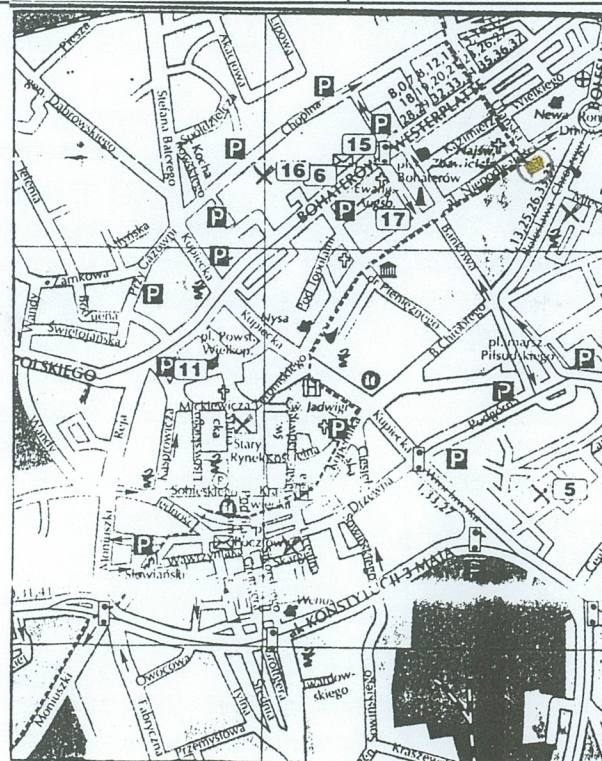
2. Czas powstania

1910 rok

3. Miejscowość

ZIELONA GÓRA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres al.Niepodległości 33
działka nr 159/1

nr hipoteczny.....

5. Przynależność administracyjna

województwo lubuskie

gmina Zielona Góra

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Gruenberg

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo zielonogórskie

powiat Zielona Góra

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

współwłaściciele reprezentowani
przez Wojskową Agencję
Mieszkaniową O.T. w Zielonej Górze

10. Rejestr zabytków

Nr 2492

data 21.11.76

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Budynek usytuowany jest w zabudowie rozluźnionej, w południowo-wschodniej pierzei ulicy. Kompozycyjnie zamyka on wylot ul. Ułańskiej na jej styku z al. Niepodległości. Budynek wzniesiony został w układzie kalenicowym, w ciągu zabudowy ulicy, którą tworzą budowle o charakterze reprezentacyjnym, powstałe w większości w końcu XIX wieku po wytyczeniu ulicy, wkomponowane w zieleń otaczających je ogrodów i skwerów.

Budynek wzniesiony jest w konstrukcji murowanej z cegły na zaprawie cementowo-wapiennej. Fundamenty ceglane na zaprawie cementowo-wapiennej. Mury konstrukcyjne z cegły pełnej o grubości na 1,5 cegły. Ścianki działowe murowane z cegły o grubości ¼ cegły. Ściany zewnętrzne i wewnętrzne otynkowane. Stropy nad piwnicami ceramiczne na belkach stalowych płaskie i odcinkowe. Nad kondygnacją parteru strop ceramiczny z pozornym sklepieniem krzyżowym w centralnej części sieni. Na pozostałych kondygnacjach stropy drewniane.

Bryłę budynku przekrywa dach dwuspadowy o różnych kątach nachylenia połąci w konstrukcji drewnianej mieszanej i płaskim.

Schody do piwnicy wylewane z betonu. Schody komunikujące wszystkie kondygnacje budynku wylewane z betonu na belkach stalowych, dwubiegowe ze spocznikami / poręcze proste drewniane – oryginalne, stopnice wyłożone linoleum/

Budynek założony został na rzucie prostokąta ryzalitowanego centralnie w elewacji tylnej i frontowej. Ryzality podkreślają wejścia główne do budynku od frontu i klatkę schodową w tylnym trakcie.

Jego bryła jest czterokondygnacyjna z poddaszem nieużytkowym przekryta dachem dwuspadowym o nierównym kącie nachylenia połąci, z kalenicą równoległą do ulicy. Budynek jest w całości podpiwniczony. Bryła budynku jednolita formalnie w swej secesyjnej szacie, w chłodnej kolorystyce utrzymanej w gamach szarości i błękitu. Elewacje tynkowane tynkiem cementowo wapiennym o zróżnicowanej fakturze / partia przyziemia wyodrębniona tynkiem ciążnionym, powtórzonym na ścianach szczytowych, pozostałe kondygnacje i elewacja tylna – tynk zacierany na gładko/.

W układzie kompozycyjnym elewacji frontowej podkreślony wysoki parter różnicując go fakturą tynku ciążnionego i wydzielając wydatnym gzymsem taśmowym.

Fasada skierowana na północny zachód jest 7-osiowa, o symetrycznej kompozycji podkreślonej rytmicznym układem prostokątnych otworów okiennych /okna w ryzalitach na wysokości II p. zamknięte odcinkowo. Na osi fasady umieszczone zostało wejście główne do budynku. Flankują je dwa wysunięte przed lico muru 1-osiowe ryzality o szerszych oknach, pomiędzy którymi na wysokości I i II p. wkomponowane zostały loggie i balkon na III p. Ryzality wieńczą faliste w formie szczyty wkomponowane we frontową połąć dachu. Fasadę zdobi bogata dekoracja sztukatorska o motywach roślinno-kwiatowych. Wypełnia ona płaszczyzny pod gzymsem wieńczącym, balustrady loggi i balkonu, płyciny w osiach

12. Autorzy, historia obiektu, okreslenia tyłu

Kamienica przy Bahnhofstrasse 16 wzniesiona została zgodnie z projektem zielonogórskiego mistrza murarskiego i architekta Carla Lorenza w 1910 roku.

Właścicielem budynku była Gmina Chrześcijańska /Christliche Gemeinschaft/. 18.02.1910 roku w jej imieniu wystąpił do Policji Budowlanej Paul Winkler w sprawie zgody na wybudowanie domu na własnej działce. Pozwolenie budowlane wydane zostało 24.03.1910 roku. W tym samym roku P.Winkler wystąpił o zezwolenie na wybudowanie murowanego ogrodzenia od strony ulicy. Z lipca tego roku pochodzi notatka sierżanta policji Włodarskiej o tym, iż właściciel domu P.Winkler wystawił mur kamienny przy chodniku bez zgody Policji Budowlanej.

18.08.1910 roku przedsiębiorca budowlany C.Lorenz wystąpił w sprawie odbioru komina. Jego odbioru dokonał 20.08.1910 roku kominiarz F.Haasler.

24.03.1911 roku Lekarz Powiatowy Meyer ocenił pozytywnie budynek pod względem sanitarnym.

Budynek zachował się do dnia dzisiejszego w pierwotnym kształcie / likwidacji uległo jedynie ogrodzenie od ulicy oraz cokół licowany kamieniem oraz w jednym z mieszkań przeszklono loggię w elewacji tylnej/ z zachowaniem pierwotnej funkcji.

<p>14. Kubatura</p> <p>5338 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>941,4 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Budynek mieszkalny</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Budynek mieszkalny</p>
<p>19. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W 1962 roku przełożono pokrycie dachu, wyburzono większość pieców i wykonano nową instalację c.o.</p> <p>W latach 60-tych wykonano remont elewacji / zachowana do dnia dzisiejszego kolorystyka/.</p> <p>W 1994 roku przełożono pokrycie dachu.</p> <p>W 1999 roku przeprowadzono remont dachu / konserwacja elementów drewnianej więźby dachowej, wymiana pokrycia na nowe z dachówki ceramicznej karpiówki/.</p> <p>W 2001 roku wykonano remont ścian szczytowych /docieplono je styropianem, wykonano nowe tynki mineralne z odtworzeniem motywów dekoracyjnych/.</p>		<p>18. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny budynku dobry, w całości użytkowany. Stan elementów konstrukcyjnych /ścian, stropów, więźby dachowej i pokrycia dachu – dobry.</p> <p>Ściany szczytowe budynku /po remoncie wykonanym w 2001 roku – stan dobry. Stan tynków i powłok malarskich na elewacji frontowej i tylnej zły / wymagają uzupełnienia w istniejącej fakturze/.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Należy wykonać remont elewacji frontowej i tylnej / naprawa tynków z utrzymaniem ich oryginalnej faktury/, uzupełnienie dekoracji sztukatorskich i pomalowanie elewacji w istniejącej kolorystyce / ściany szczytowe wyremontowano utrzymując tą kolorystykę/.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- plan miasta z 1926 roku /wg. Pomiarów z 1924 roku/ z zaznaczonym budynkiem przy ówczesnej Bahnhofstrasse 16.
- Akta miasta Zielona Góra sygn. 2918 / projekt C.Lorenza/

22. Bibliografia

1.A.Kurz-Biranowska, Katalog zabudowy Zielonej Góry, Szczecin 1987
/m-pis w archiwum WKZ w Zielonej Górze/

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatura)

- projekt Carla Lorenza z 1910 roku w zbiorach Archiwum Państwowego w Zielonej Górze z/s w Starym Kisielinie.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Barbara Bielinis-Kopeć XII 2001 *Pomysł*

plany, rysunki j.w.

zdjęcia fotogr. J.W.

Miejsce przechowywania negatywów **archiwum LWKZ w Zielonej Górze**

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość Zielona Góra 2. Gmina Zielona Góra 3. Województwo lubuskie	4. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek Al.Niepodległości 33	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) c.d. opisu p. 13
---	---	--

okien pomiędzy I i II p., przestrzenie nad- i po bokach okien ryzalitów na parterze i otworu wejściowego oraz tworzy dekoracyjne naczółki o falistych formach nad oknami I p. w ryzalitach/. Pod oknami I p. w ryzalitach pojawia się w formie winnego grona. Otwory okienne i wejście ujęte są prostymi profilowanymi opaskami z podokiennikami.

Elewacja tylna jest 9-osiowa /układ ten uległ zachwianiu na wysokości poddasza /, symetryczna z centralnie umieszczonym ryzalitem podkreślającym tylne wejście do budynku. W skrajnych osiach elewacji odcinkowo zamknięte loggie. Otwory okienne o zróżnicowanych kształtach zamknięte łukami odcinkowymi. W ryzalicie, ponad wejściem szersze okna doświetlające klatkę schodową przesunięte z linii kondygnacji budynku co ½ kondygnacji. Elewacja pozbawiona bogatszych podziałów architektonicznych i dekoracji sztukatorskiej. Jedynie okna wsparte na prostych podokiennikach i profilowany gzyms wieńczący i wyodrębniony pas cokołu stanowią skromny detal architektoniczny tej elewacji.

Elewacje boczne pozbawione otworów okiennych. Płaszczyzny ścian zdobią motywy krzyża łacińskiego wpisanego w koło podkreślonego zróżnicowaną fakturą tynku / obecnie elewacje te zostały ocieplone i pokryte nowym tynkiem mineralnym z odtworzeniem dawnego wzoru.

Układ funkcjonalny wnętrza zachował do dnia dzisiejszego pierwotną kompozycję. Jest on 2 1 / 2 traktowy z sienią przelotową na osi i klatką schodową w tylnym trakcie.

W budynku zachowała się oryginalna stolarka drzwiowa. Drzwi główne 1 ½ skrzydłowe, płycinowe, częściowo przeszklone z dużym prostokątnym naswietłem /podzielonym falistymi w formie szprosami na 13 pól/. Dolna część skrzydła podzielona na 4 kwatery wypełnione dekoracją roślinną, pomalowane farbą olejną w kolorze ciemnego brązu.

Drzwi wewnętrzne jednoskrzydłowe pełne płycinowe w drewnianych ościeżnicach, zdobione prostymi płycinami w profilowanych ramach. Drzwi prowadzące do mieszkań / zachowane w komplecie na wszystkich kondygnacjach i sieni budynku/ 1 ½ skrzydłowe płycinowe, częściowo przeszklone z naswietłem / płyciny skrzydeł zdobione skromnym motywem roślinnym/, sprzężone podwójmie / obecnie po konserwacji utrzymane w naturalnym kolorze drewna. Drzwi w piwnicach deskowe 1 –skrzydłowe.

Stolarka okienna oryginalna, drewniana, skrzynkowa, zdobiona profilowanymi ślēmionami i kanelowanymi słupkami. Ślēmiona okien na wysokości I i II p. w ryzalitach od frontu wygięte miękką linią ku górze. Część stolarki okiennej pomalowana farbami olejnymi na biało. Okna doświetlające klatkę schodową w elewacji tylnej po konserwacji, w naturalnym kolorze drewna.

W przedsionku zachowała się oryginalna posadzka ceramiczna 4-barwna w układzie geometrycznym – rozety wpisane w oktogony i ujęte bordiurą.. W pomieszczeniach mieszkalnych oryginalne drewniane podłogi deskowe oraz parkiety i posadzki ceramiczne bez wartości zabytkowych. W piwnicach posadzka wylewana z betonu. W lokalach mieszkalnych nr 3 i 6 zachowały się dwa secesyjne piece kaflowe.

Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną, c.o., gazow

Wkładkę założył Barbara Bielini-Kopeć XII 2001

Miejsce przechowywania negatywów arch. WO SOZ w Zielonej Górze

Wzór ODZ 1995 r.

<p>1. Miejscowość Zielona Góra 2. Gmina Zielona Góra 3. Województwo lubuskie</p>	<p>4. Obiekt (nazwa jak w karcie) Budynek Al.Niepodległości 33</p>	<p>5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) dokumentacja fot. 1.Elewacja frontowa 2. Wejście główne Elewacja tylna 4.Sień 5.Wejście do mieszkania na parterze</p>
--	--	---

1

2.

3

4

5

1. Miejscowość Zielona Góra
2. Gmina Zielona Góra
3. Województwo lubuskie

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Budynek
Al.Niepodległości 33

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
dokumentacja fot. 6. Stółarka drzewiowa na lp. 7. Piec 8. Piwnic
9 – 10. Wieżba dachowa

6

7

Wkładkę założył Barbara Bielinis-Kopeć XII 2001
Miejsce przechowywania negatywów arch. WO SOZ w Zielonej Górze
Wzór ODZ 1995 r.

8

9

10